

Anexa nr. 3 la ordinul ministrului educației naționale nr. 5001 / 02.12.2014

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina**

**RELIGIE
CULTUL ADVENTIST DE ZIUA A ȘAPTEA
Clasele a III-a și a IV-a**

București, 2014

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Religie – cultul adventist de ziua a șaptea* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a III-a și a IV-a din învățământul primar. Disciplina este prevăzută în planul-cadru de învățământ în aria curriculară *Om și societate*, având un buget de timp de 1 oră/săptămână, pe durata unui an școlar.

Programa disciplinei *Religie* este elaborată potrivit unui nou model de proiectare curriculară, centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Religie* jalonează achizițiile elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru dobândirea competențelor specifice. Astfel, acestea sunt grupate pe următoarele domenii: Dumnezeu revelat – Creator și Salvator; Experiențe din viața poporului lui Dumnezeu; Domnul Isus Hristos – Învățător și vindecător; Viața de creștin – o experiență a evlaviei practice.

Sugestiile metodologice includ strategii didactice, precum și elemente de evaluare continuă. Prezentă programă școlară propune o ofertă flexibilă, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui demers didactic personalizat, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev. Educația religioasă la ultimele două clase ale ciclului primar presupune trecerea de la învățarea prin joc, specifică primelor trei clase, la un sistem metodologic mai complex, care să permită diferențierea demersului didactic în funcție de nivelul achizițiilor elevilor, dar și de nevoia dezvoltării acestora.

Pentru a asigura un cadru coerent în predarea *Religiei*, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România ce au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale, o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Listele de competențe specifice și de conținuturi sunt elaborate de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

Competențe generale

- 1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață**
- 2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase**
- 3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>1.1. Analizarea unor opinii cu semnificație religioasă, exprimate în raport cu anumite situații de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialoguri pe diferite teme: importanța lui Dumnezeu în viața omului, importanța omului în viața semenilor și a elementelor din natură, rolul Bibliei în viața omului, viața de pe pământ, principii morale - exerciții de definire a unor termeni abordați în cadrul unor teme, din perspectivă generală și din perspectivă religioasă: convertire, adevăr, bunătate, răbdare, respect, putere etc. - lectura unor texte care ilustrează aspecte din natură (succesiunea anotimpurilor, viața plantelor și a animalelor etc.) - explicarea, la nivelul de înțelegere al copiilor, a semnificației unor termeni religioși (botez, convertire, mântuire, revenire etc.) - participarea și implicarea în cadrul activităților din Biserică și a serviciilor divine (Sfânta Cină, programe muzicale etc.) - lectura și memorarea unor scurte texte biblice reprezentative - jocuri didactice ilustrative, care să valorifice experiențe ale copiilor, relevante din punct de vedere religios (manifestarea unor virtuți în viața lor: sinceritatea, blândețea, bunătatea, răbdarea etc.) - analiza unor texte care prezintă diferite opinii cu semnificație religioasă în relație cu diferite situații de viață 	<p>1.1. Compararea unor opinii cu semnificație religioasă, exprimate în raport cu diferite situații de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialoguri pe teme religioase (unicitatea fiecărei persoane, importanța raportării omului la Dumnezeu, importanța împlinirii poruncilor divine etc.), prin valorificarea unor povestiri, jocuri, ilustrații etc. - exerciții de definire a unor termeni abordați în cadrul unor teme: nevoile omului, Biblie, sfințenie, sfânt, prooroc, apostol, evanghelist, zecime, profetie, reformă, poruncă - explicarea modalității de căutare a unui text în Sfânta Scriptură - exerciții de identificare a unor texte reprezentative, în Sfânta Scriptură - identificarea, în imagini și texte, a unor aspecte legate de împlinirea unor porunci, în diferite contexte - exerciții de exprimare a acordului/ dezacordului față de opiniile altora - exerciții de argumentare a opiniei proprii în spiritul toleranței față de opinia altora - analiza unor texte care necesită exprimarea unei opinii personale față de o anumită situație
<p>1.2. Identificarea principalelor îndatoriri ale unui creștin în relație cu semenii, pe baza valorificării unor experiențe din viața cotidiană</p> <ul style="list-style-type: none"> - povestirea unor fapte bune, proprii sau ale altora, pe aspecte legate de: rostirea adevărului, ascultarea sfaturilor, manifestarea blândeții și a bunătății, experimentarea răbdării, manifestarea unor atitudini de respect etc. - lectura și memorarea unor texte biblice relevante - jocuri de rol „Așa da/ Așa nu”, în relație cu diferite contexte relevante (alegerea binelui/ a răului, comportamentul în relație cu semenii, cu diferite viețuitoare etc.) 	<p>1.2. Sintetizarea principalelor îndatoriri ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața cotidiană, a exemplelor unor persoane din Biblie</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza, din perspectiva creștină, a comportamentului propriu și al unor persoane, prin valorificarea unor situații din viața de zi cu zi, a unor texte care prezintă viețile unor personaje din Biblie sau din istoria creștinismului - lectura de povestiri care evidențiază rolul împlinirii principiilor biblice - exerciții de analiză a asemănărilor și deosebirilor dintre normele de comportament în diferite contexte sociale și poruncile divine

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<ul style="list-style-type: none"> - discuții despre rolul muncii și al efortului în viața omului - dialog pe tema rolului părinților și profesorilor în viața copilului - exerciții de identificare a propriilor calități, prin desene, dialoguri, jocuri etc. 	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de explicare a unor texte biblice referitoare la comportamentul creștinului în diferite situații de viață - analizarea unor imagini pe diferite teme: „Cum pot face lumea mai bună”, „Ajutorul primit de la Dumnezeu”, „Sunt un exemplu pentru cei din jur?” etc. - jocuri de rol: „Cum mă comport în situația...”, cu aplicații la diferite contexte relevante (comportamentul în diferite contexte sociale familiare; împlinirea poruncii iubirii etc.)
<p>1.3. Formularea unor reguli de comportament moral-creștin, cu ajutorul profesorului, pentru diferite contexte de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - stabilirea, cu ajutorul profesorului, în grupuri mici și/ sau la nivelul clasei, a unor reguli de comportament în diferite contexte (școală, familie, biserică, stradă, natură etc.), relevante din perspectivă moral-religioasă - exerciții de analiză, în diferite contexte date, a unor situații privind respectarea/ nerespectarea anumitor reguli de comportament moral-creștin (jocuri de rol, povestiri, analiza unor imagini, filme, desene animate etc.) - studii de caz, pornind de la situații reale sau imaginare din viața copiilor, care prezintă situații de respectare/ încălcare a regulilor de comportament religios-moral - dialog pe tema regulilor de comportament religios referitor la atitudinea față de Biblie și față de lăcașul de cult: „Cum mă comport în Biserică?”; „Cum stau la rugăciune? „Ce raportare am față de Biblie?” - jocuri de rol: „Cum procedez în situația...?”; „Ce fac atunci când cineva îmi spune să fac un lucru rău/ bun..?” - vizite la centre de copii, azile de bătrâni, în parc, în cadrul unor activități interdisciplinare Religie – Educație civică – Științe – Arte 	<p>1.3. Analizarea modului în care sunt aplicate reguli de comportament moral-creștin, în diferite contexte de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - discutarea în clasă a unor norme din diferite contexte sociale și a unor porunci (pe baza unor dialoguri: „Cum mă comport în diferite momente din viață?”; „Ce reguli îmi impun cei care mă îndrumă în viață?”; „Cum poate îndeplini un copil poruncile lui Dumnezeu?” etc.) - exerciții de exersare a unor norme și porunci - analiza unor cazuri de împlinire a poruncilor divine relatate în Biblie - participarea la stabilirea unui set de reguli ale clasei/ al unui regulament al clasei, pe baza poruncii iubirii aproapelui - exerciții de argumentare/ contraargumentare în soluționarea unor situații-problemă apărute în cadrul grupurilor de apartenență - elaborarea de proiecte pe teme relevante pentru domeniul educației religioase, în cadrul unor activități interdisciplinare: Religie – Educație civică – Științe – Istorie – Arte

2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>2.1. Exersarea unor roluri în cadrul grupurilor de apartenență</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>exerciții de identificare a rolurilor sociale ale fiecărui elev, în raport cu persoanele importante din viața de creștin (părinții, bunicii, pastorul, creștinii din biserică, prietenii de la biserică etc.)</i> - <i>participarea la diferite activități educative, împreună cu alți membri ai școlii, comunității, bisericii etc.</i> - <i>studii de caz pe tema importanței fiecărui om în viața semenilor din grupurile de apartenență</i> - <i>exersarea unor responsabilități și sarcini de lucru variate, în activitățile de tip perechi și în cele de grup</i> - <i>asumarea unor responsabilități și sarcini de lucru variate în activitățile de tip perechi și în cele de grup</i> - <i>exerciții de construire a unui text pe teme de educație religioasă, pe baza unui suport vizual sau a unui plan de idei</i> <p>2.2. Descrierea unor tipuri de relații și atitudini sociale, din perspectiva moralei religioase, pornind de la situații concrete</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>participarea la dialoguri pe diferite teme: „Ce învăț de la colegii mei și ce pot învăța ei de la mine?”, „Cum pot să răsplătesc răul cu bine?”</i> - <i>exerciții de identificare a unor elemente de diversitate în modul de manifestare a credinței diferitelor persoane, pornind de la realități din viața școlii și a comunității</i> - <i>audierea unor texte religioase simple, în proză sau în versuri, în care se reflectă ideea de adevăr, respect, blândețe</i> - <i>imaginarea unor povestiri privind raporturile persoanei cu diferite lucruri, ființe</i> - <i>discuții despre relațiile și atitudinile din cadrul grupurilor, pe baza unor imagini</i> - <i>elaborarea de compuneri/ povestiri/ dramatizări pentru evidențierea unor relații în cadrul grupurilor</i> 	<p>2.1. Descrierea comportamentelor relaționale din cadrul grupurilor de apartenență</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>exersarea unor roluri specifice activităților desfășurate în diferite contexte (activități de grup, activități religioase etc.)</i> - <i>audierea unor povestiri care evidențiază exemple de conviețuire armonioasă între semeni</i> - <i>prezentarea unor cazuri reale sau imaginare relevante pentru teme de educație religioasă: „Cum relaționez cu cei care mă îndrumă”, „Rolul semenilor în viața creștinului”, „Iertarea și iubirea celorlalți”, „Exemplul personal și relațiile cu semenii” etc.</i> - <i>jocuri didactice care să faciliteze dezvoltarea climatului afectiv pozitiv în cadrul grupului (jocul de rol)</i> - <i>elaborarea de compuneri pe teme de educație religioasă, pornind de la o situație dată</i> <p>2.2. Analizarea unor tipuri de relații și atitudini sociale, din perspectiva moralei religioase, pornind de la situații concrete</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>discuții pe tema tipurilor de relații și atitudini sociale (colaborare, competiție, solidaritate, toleranță, intoleranță etc.), pornind de la povestiri, ilustrații, filme, texte biblice etc.)</i> - <i>exerciții de descriere a unor atitudini sociale în relație cu semnificația unor porunci date de Dumnezeu</i> - <i>jocuri de dezvoltare a imaginii despre celălalt, în sens pozitiv, pe baza unor exemple din Biblie</i> - <i>elaborarea unor compuneri pe tema: „Împreună, putem face lucruri minunate”, „Dacă pot să te ajut, sunt fericit”, „Când te ajut, câștigăm amândoi”, menite să diminueze spiritul de competiție negativă dintre elevi</i> - <i>elaborarea unor proiecte interdisciplinare Religie – Educație civică, pe teme relevante</i>

3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>3.1. Analizarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - formularea de întrebări referitoare la diferite evenimente religioase din viața comunității - povestirea după imagini (planșe, ilustrații etc.) cu tematică adecvată - dialoguri pe baza lecturii unor texte biblice - descrierea unor imagini care prezintă evenimente din viața Mântuitorului și a altor personaje biblice - audierea/învățarea de rugăciuni, cântări, poezii religioase, cu explicarea expresiilor și a termenilor religioși întâlniți - imaginarea unor povestiri privind raporturile persoanei cu diferite lucruri, ființe - participarea la evenimente semnificative din viața școlii și a comunității 	<p>3.1. Analizarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității și a societății</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea unor compuneri pe tema unor evenimente religioase din viața bisericii - dialog pe tema unor evenimente religioase semnificative din viața comunității și a societății, pornind de la experiențele elevilor - analiza unor imagini care prezintă evenimente din viața Mântuitorului și a altor personaje biblice - audierea/învățarea unor rugăciuni, cântări religioase, poezii religioase - lectura și memorarea unor texte biblice - organizarea unor serbări școlare
<p>3.2. Prezentarea importanței unor sărbători și evenimente cu semnificații religioase, din viața familiei și a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - discuții privind evenimentele importante din viața omului (nașterea, botezul, nunta etc.), valorificând experiențele concrete ale copiilor - analiza unor imagini relevante din viața copiilor și a familiilor lor (fotografii și albume de familie, imagini din sfera publică etc.) - prezentarea aspectelor caracteristice ale diferitelor evenimente biblice (Nașterea Domnului, Botezul Domnului, Învierea Domnului, Înălțarea Domnului, Revenirea Domnului etc.) - lectura unor texte literare referitoare la marile evenimente biblice - lectura unor texte biblice - audierea/învățarea unor cântări religioase - participarea la serbări școlare - realizarea unor proiecte pe diferite teme interdisciplinare: Religie – Științe (de exemplu, „Apa în viața creștinului”, „Natura, darul lui Dumnezeu pentru om” etc.); Religie - Arte plastice („Darul meu pentru tine” - realizarea unor desene și confecționarea unor felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia diferitelor evenimente desfășurate în școală sau biserică) - identificarea unor obiceiuri și tradiții populare referitoare la diferite sărbători și evenimente religioase, care se manifestă în viața familiei, a comunității locale 	<p>3.2. Prezentarea importanței unor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, din viața creștinilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - discuții pe tema diferitelor evenimente religioase și a unor aspecte specifice acestora în viața familiei sau a comunității (modelele oferite creștinilor de personajele biblice din Vechiul și Noul Testament.) - realizarea unor proiecte, individual sau pe grupe, cu diferite teme („Construirea templului”, „Experiența lui Iona”, „Importanța studiului Bibliei etc.) - realizarea de machete, ornamente, colaje etc., cu scopul exemplificării unor informații, evenimente religioase - lectura unor texte literare referitoare la personajele biblice - participarea la activitățile bisericii - prezentarea unor obiceiuri și tradiții populare referitoare la diferite sărbători și evenimente religioase, care se manifestă în viața familiei, a comunității locale

Conținuturi

DOMENII	CLASA a III-a	CLASA a IV-a
Dumnezeu revelat – Creator și Salvator	<ul style="list-style-type: none"> - Dumnezeu revelat prin Sfintele Scripturi (informații introductive despre Biblie: limbi, traducere, structură, autori, raportarea omului la Scriptură, studiul Scripturii) - Dumnezeu revelat prin natură (lecții din natură; modele biblice de grijă pentru natură; ocrotirea naturii și a vieții) - Descoperirea Dumnezeului Creator (nașterea omului, moment de bucurie; etapele vieții unui om; valoarea familiei, momentele și motivele de bucurie în viață) - Descoperirea Dumnezeului Salvator (povestiri, experiențe ale convertirii, lecții de iertare din viața personajelor biblice, sacrificiul Domnului Isus Hristos) 	<ul style="list-style-type: none"> - Dumnezeu revelat prin Sfintele Scripturi (informații introductive despre Biblie: limbi, traducere, structură, autori, raportarea omului la Scriptură, studiul Scripturii, cum ne călăuzește Biblia spre Dumnezeu) - Dumnezeul meu personal (nașterea omului, moment de bucurie; valoarea familiei, momentele și motivele de bucurie în viață; fiecare om este unic; care sunt nevoile esențiale ale omului; Dumnezeu răspunde căutării omului) - Provocarea lui Dumnezeu (conflictul dintre Dumnezeu și Satana; alegerea între bine și rău) - Descoperirea Dumnezeului Salvator (planul de salvare a omului, care sunt greutățile pe care le întâmpină un copil; încrederea în purtarea de grijă a lui Dumnezeu)
Experiențe din viața poporului lui Dumnezeu	<ul style="list-style-type: none"> - Învățăături din istoria judecătorilor (experiența lui Rut și Naomi, experiența lui Samuel) - Învățăături din perioada regilor (domnia lui Saul, alegerea lui David ca împărat, David și Ionatan, domnia lui David, visul lui Solomon, domnia lui Solomon, vizita împărătesei din Seba) - Prezența lui Dumnezeu în mijlocul poporului – construirea Templului (planul de construcție, perioada construcției, materiale, sfințirea templului, implicarea în activitățile bisericii) - Un popor dezbinat (moartea lui Solomon, domnia lui Roboam, dezbinarea regatului în Nord și sud, semințiile care constituie fiecare regat) 	<ul style="list-style-type: none"> - Învățăături din viața profeților din vechime (cine au fost profeții; rolul profeților în păstrarea principiilor divine, Experiența lui Ilie, alegerea lui Elisei ca profet, minunile înfăptuite de Elisei) - Învățăături din perioada regilor (decăderea morală a regilor, ungerea lui Ioas ca împărat, Ioas și renovarea Templului, reinstituirea serviciilor de la Templu de către Ezechia, minunea vindecării lui Ezechia, reforma spirituală condusă de Iosia) - Învățăături din viața profeților scriitori (experiența profetului Iona, chemarea lui Isaia pentru a sluji ca profet) - Învățăături din viața reformatorilor și post reformatorilor Sfinții credinței (istorii din viața reformatorilor și a personajelor importante din istoria bisericii)
Domnul Isus Hristos – învățător și vindecător	<ul style="list-style-type: none"> - Ioan Botezătorul – precursor al venirii Salvatorului (vestirea nașterii lui Ioan Botezătorul, propovăduirea lui Ioan Botezătorul, botezul lui Ioan) - Un Dumnezeu cu noi – Emanuel (aspecte biblice legate de viața Domnului Isus: copilăria lui Isus, ispitirea, intrarea triumfală în Ierusalim) 	<ul style="list-style-type: none"> - Un Mântuitor ni s-a născut (aspecte biblice legate de nașterea Domnului: profețiile mesianice, evenimentele desfășurate la naștere: păstorii, magii, întâlnirea de la Templu cu Simeon și Ana) - Domnul Isus Hristos și alegerea ucenicilor (experiențele chemării ucenicilor)

	<ul style="list-style-type: none"> - Pildele – un alt mod de a învăța pe oameni (exemplificarea principiilor morale prin pilde, pilda construcției celor două case, pilda samariteanului milos, pilda oii și a banului pierdut, pilda fiului risipitor, pilda nunții fiului de împărat) - Isus Hristos – marele nostru medic (minuni săvârșite de Isus, exemple de împlinire a modelului lui Isus în diferite contexte) 	<ul style="list-style-type: none"> - Domnul Isus Hristos – marele nostru medic (minuni săvârșite de Isus: vindecarea unui îndrăcit în Capernaum, vindecarea unui slăbănog, vindecarea robului unui sutaș, exemple de împlinire a modelului lui Isus în diferite contexte) - Domnul Isus Hristos – vestitor al pocăinței (valoarea exemplului personal; exemple din viața de zi cu zi)
Viața de creștin – o experiență a evlaviei practice	<ul style="list-style-type: none"> - Principii pentru viața personală și de familie (ce înseamnă iubirea lui Dumnezeu; ce înseamnă iubirea aproapelui) - Rugăciune și închinare (rolul și importanța rugăciunii, modele de rugăciuni biblice, înțelegerea și acceptarea răspunsului lui Dumnezeu la rugăciune) - Creștinul și semenii (atitudinea față de persoanele cu dezabilități, de ce este importantă blândețea și bunătatea; consecințele violenței) - Pregătirea creștinului pentru împlinirea speranței (aspecte biblice legate de Înălțarea Domnului și promisiunea revenirii, semnele revenirii) 	<ul style="list-style-type: none"> - Principii pentru viața socială și religioasă (modele biblice de raportare la societate: respect, înțelegere, întraajutorare, bune practici de închinare) - Adevărata viață de închinare (închinarea adevărată și închinarea falsă, importanța închinării în viața personală, modele biblice de închinare personală și comună) - Daruri și responsabilitate (învățăături biblice despre dăruire, principiul zecimii, raportarea personală la dăruire) - Pregătirea creștinului pentru împlinirea (aspecte biblice legate de Înălțarea Domnului și promisiunea revenirii, semnele revenirii, un nou pământ)

Lista elementelor de conținut este completată cu un ansamblu de elemente de tip predominant confesional (rugăciuni, texte biblice, cântări religioase și implicare în activitățile bisericii), recomandate a fi abordate pe parcursul fiecărei clase. Acestea nu vor fi analizate ca unități de conținut de sine stătătoare, ci vor constitui modalități de exemplificare a temelor anterior menționate.

La clasa a III-a, propunem următoarea listă de elemente:

- audierea și/ sau învățarea unor **rugăciuni**: rugăciunea de dimineață; rugăciunea de seară; rugăciunea pentru masă; rugăciunea pentru cei bolnavi, jurnal de rugăciune;
- audierea și / sau învățarea unor **texte biblice**: „Vedeți ce dragoste ne-a dat, ce dragoste ne-a dat Tatăl, ca să fim numiți copii ai lui Dumnezeu.” (1Ioan 3,1); „Te laud că sunt o făptură așa de minunată. Minunate sunt lucrările Tale și ce bine vede sufletul meu lucrul acesta!” (Psalmi 139: 14); „Dar sfaturile Domnului dăinuiesc pe vecie și planurile inimii Lui, din neam în neam.” (Psalmi 33,11);
- audierea și / sau învățarea de **cântări religioase**: „Dumnezeu iubește”, „Sunt creat să fiu iubire”, „O lumină mică sunt”, „O carte...”, „Să venim la Betleem”, „David, păstorul”, „Isus mi-a dat”. „Un copilăș pentru Domnul”, „Rugă de seară”, „Spre ceruri am pornit”, „Stau și privesc cerul minunat”, „Familia mea”;
- lectura unor aspecte din **viața unor persoane biblice**: Rut și Naomi, Împăratul David, Regele Solomon, Profetul Samuel, Ioan Botezătorul.

La clasa a IV-a, propunem următoarea listă de elemente:

- audierea și/ sau învățarea unor **rugăciuni**: rugăciunea „Tatăl nostru”, rugăciunea pentru iertarea păcatelor;
- audierea și/ sau învățarea unor **texte biblice**: „Să-L iubești pe Domnul Dumnezeu tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși.” (Luca 10,27); „După aceea voi turna Duhul Meu peste orice făptură; fiii și fiicele voastre vor proroci, bătrânii voștri vor visa vise, și tinerii voștri vor avea vedenii.” (Ioel 2, 28); „Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și de folos ca să învețe, să mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună.” (2 Timotei 3,16 și 17); „Nu judecați, ca să nu fiți judecați. Căci cu ce judecată judecați veți fi judecați; și cu ce măsură măsurați vi se va măsura.” (Matei 7, 1 și 2), „Iată că El vine pe nori. Și orice ochi îl va vedea; și cei ce L-au străpuns. Și toate semințiile pământului se vor boci din pricina Lui! Da, Amin.” (Apocalipsa 1, 7), „Iată, Eu vin curând; și răsplata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după fapta lui.” (Apocalipsa 22, 12);
- audierea și/ sau învățarea de **cântări religioase**: „Mergem înainte”, „Rugăciune”, „Tată bun, îți mulțumim”, „Te adorăm”, „Vedeți ce dragoste”, „Când intri-n casa Domnului”, „Pe aripi de vultur”, „Bucură-te tinere!”, „Focul Tău, Isuse”, „Și peștișoru-n apă”, „O dragoste cum e marea”, „Creator minunat”, „Fir de iarbă”, „Privește-n jurul tău”;
- lectura unor aspecte din **viața unor persoane biblice sau personaje din istoria creștinismului**: Profetul Ilie, Profetul Elisei, Profetul Iona, Profetul Isaia, copilul Ioas, Regele Ezechia, Regele Iosia, ucenicii lui Isus, Cărturarul Nicodim, Martin Luther, William Tyndale, Ellen Harmon.

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei *Religie*. Elevul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare. La acest nivel de vârstă, cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între toate disciplinele de studiu, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Strategii didactice

Valorificarea valențelor formative ale disciplinei *Religie* promovează utilizarea de strategii didactice care accentuează construcția progresivă a cunoștințelor specifice, prin abordări flexibile și diferențiate ale conținuturilor învățării, în paralel cu formarea progresivă la elevi a capacității de autoevaluare a comportamentelor verbale și acționale, aplicabile în diferite contexte de viață din mediul apropiat al copilului.

Caracterul practic-aplicativ al disciplinei *Religie* solicită utilizarea, pentru segmentul de vârstă căruia ne adresăm, a unui cadru metodologic variat, care îmbină metodele tradiționale cu cele moderne, astfel încât acestea să devină căi pentru dezvoltarea capacității de comunicare a elevilor, pentru crearea unui cadru educațional bazat pe moralitate și religiozitate, prin care să fie sprijinită formarea de conduite precum încrederea, respectul pentru diferență, atitudinea pozitivă față de sine și față de alții, care să ajute la interiorizarea valorilor și a normelor moral-religioase.

Metodele de predare-învățare recomandate în activitățile didactice la disciplina *Religie* vizează cu precădere:

- observarea și învățarea prin descoperire, pornind de la seturi de imagini din diferite categorii (icoane, ilustrații cu conținut moral, fotografii care reflectă aspecte din viața religioasă proprie și a familiei, imagini ce fac referire la acțiuni și elemente liturgice etc.);
- studiul de caz, pentru analizarea unor situații reale sau imaginare, pornind de la experiențele de învățare și de viață ale elevilor;
- lectura textului biblic, pentru a facilita dezvoltarea vocabularului cu termeni din domeniul religios și pentru a le susține interesul față de aprofundarea mesajului textului revelat;
- conversația, pentru identificarea, împreună cu elevii, a modalităților de aplicare în viața reală a diferitelor valori religioase, pentru evidențierea trăsăturilor morale ale persoanelor biblice sau ale personajelor din diferite povestiri cu conținut moral etc.
- învățarea problematizată, prin implicarea elevilor în rezolvarea unor situații-problemă simple, pornind de la prezentarea unor aspecte și evenimente cu valențe morale;
- jocul de rol cu diferite teme și dramatizarea, pentru identificarea unor aspecte specifice domeniului religios, pentru analizarea și evaluarea critică a unor situații din diferite grupuri de apartenență sau pentru exersarea unor practici cu caracter moral-religios;
- învățarea bazată de proiect, metodă ce își propune implicarea elevilor în activități de grup, în vederea realizării de investigații pe o temă propusă de profesor, urmată de prezentarea produsului obținut într-un text, dosar tematic, expoziție.

Aplicarea metodelor anterior descrise presupune utilizarea unor mijloace de învățământ variate, în special a celor cu caracter intuitiv, ilustrativ și oferă contexte de alternare a diferitelor forme de organizare a activității (individuală, în grupuri mici, frontal), de realizare a unor activități religioase specifice (audierea de povestiri, rugăciuni, texte și cântări religioase etc.), de implicare a elevilor în diferite activități extrașcolare, care completează și îmbogățesc demersurile didactice desfășurate prin ora de religie. Astfel, se recomandă ca profesorul de religie să utilizeze mijloace didactice adecvate: planșe ilustrative, softuri educaționale, CD-uri și DVD-uri cu filmulețe, prezentări educative cu ajutorul noilor tehnologii, adaptate conținuturilor propuse; culegeri de texte literare în versuri și proză, cântece necesare ca suport pentru serbări și lecții curente.

Contexte și medii de învățare

Ora de *Religie* nu înseamnă numai activitatea obișnuită a profesorului cu elevii în sala de clasă. Prin specificul ei, educația religioasă permite organizarea unor contexte variate de învățare, care să-i motiveze pe elevi pentru participarea activă și să le susțină interesul pentru domeniul *Religiei*.

Așadar, cum și unde anume se pot organiza activitățile de învățare la disciplina *Religie*?

- **Învățăm în sala de clasă!** În sălile de clasă, profesorul poate organiza diferite activități de predare-învățare cu elevii: lecții obișnuite de prezentare de noi teme, întâlniri cu personalități relevante pentru domeniul religiei, discuții pe teme religioase cu părinți sau cu alți membri ai comunității etc.
- **Mergem la bibliotecă!** Profesorul de religie, împreună cu elevii, poate organiza activitatea la biblioteca școlii sau la altă bibliotecă din comunitate. În aceste contexte de învățare, elevii pot fi încurajați și susținuți să se familiarizeze cu spațiul bibliotecii, să observe cum se caută o carte, să participe la întâlniri cu diferite personalități.
- **Vizităm biserica!** Biserica este un spațiu cu înalte valențe educative pentru ora de religie. Profesorul poate organiza cu elevii vizite la biserică în diferite ocazii și scopuri: pentru participarea și observarea anumitor servicii desfășurate în Biserică, pentru discuții cu capelanul sau pastorul pe teme religioase sau pentru a organiza în comun diferite evenimente importante pentru comunitate ori activități de întraajutorare a membrilor acesteia.
- **Leșim în alte spații din afara școlii!** Profesorul de religie și elevii pot derula activități de învățare și în contexte extrașcolare precum: mersul la cinematograful pentru vizionarea unor filme pe teme religioase relevante din perspectiva acestei discipline de studiu, vizitarea unor muzee, plimbarea pe stradă/ prin parc pentru observarea comportamentelor oamenilor și analiza acestora din perspectiva moralei religioase.
- **Mergem în excursii tematice!** Profesorul de religie poate organiza excursii cu elevii, pe un traseu care să cuprindă o serie de elemente cu o anumită semnificație în istoria biblică sau a bisericii. În acest context, se pot organiza discuții cu specialiștii din muzee, se pot iniția dialoguri cu unii profesori în istorie biblică, se observă sau se descriu spațiile sau obiectele cu implicații religioase.
- **Căutăm pe Internet informații și imagini cu caracter religios!** În afară de faptul că unele lecții sau teme pot utiliza platforme educaționale, profesorul poate să descopere pe Internet, împreună cu elevii, informații relevante despre specificul vieții religioase din spațiul proximal sau din alte arealuri geografice și culturale, poate urmări secvențe muzicale, filmice, ce sunt corelate cu temele planificate.

Aspecte privind evaluarea

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățământ. Se recomandă cu prioritate metode moderne de evaluare precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, centrarea pe progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, sincretice, adaptate vârstei. Este recomandabil ca evaluarea să se realizeze prin raportare la standarde generale și nu la nivelul clasei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil în parte.

Grupul de lucru

Popescu Constantin	Liceul Teologic Adventist Craiova
Iana Mioara	Liceul Teologic Adventist Craiova